

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot. Tiranë ___/___/2022
Nr. Dok. 202201272/2

Lënda: *Rekomandim për inspektimin e bërë në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë në Drejtorinë/Komisariatit të Policisë në Berat.*

Drejtuar : **Drejtues i parë Kastriot SKËNDERI**
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

BERAT

Komisar Altin MENE
Shef i Komisarariatit të Policisë Berat

BERAT

Për dijeni: **Drejtues Madhor Muhamet RRUMBULLAKU**
Drejtor i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit

TIRANË

Të nderuar zotërinj,

Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar (MKPT), seksion pranë Institucionit të Avokatit të Popullit, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në vendet ku privohet liria e personit, ambienti i shoqërimit dhe ambienti i sigurisë, në Drejtorinë/Komisariatit të Policisë në Berat.

Inspektimi u krye në datën 03.11.2022, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin znj. Gloria Çarkaxhiu dhe znj. Nertila Qafzezi, me detyrë nd/komisionere pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938 datë 24.07.2019, për miratimin e procedurës standarde të punës "Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit në inspektimet e mëparshme.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues të MKPT-së dhe verifikimin e zbatimit të rekomandimeve të lëna në inspektimin e datës 14.10.2021¹, ka detyrimin ligjor t'ju parashtrojë konkluzionet përfundimtare, të referuara në vijim:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë, mjedise ku mbahen e trajtohen shtetasit që iu është privuar liria, grupi i inspektimit u takua fillimisht me shefin e Komisarariatit z.Sokol Laze i cili u vu në dijeni në lidhje me qëllimin e inspektimit.

Drejtuesit e policisë, informuan grupin e inspektimit mbi gjendjen e kushteve në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë, masat e marra për përmirësimin e kushteve në këto ambiente, garantimin e të drejtave të personave të privuar nga liria në mjediset e këtij komisaritati, si dhe plotësimin e rekomandimeve të lëna nga Mekanizmi Kombëtar në inspektimin periodik të zhvilluar më datë 14.10.2021.

Grupi i inspektimit, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, verifikoi kushtet në të cilën ndodhen dhomat e shoqërimit dhe dhomat e sigurisë në Komisariatin e Policisë Berat, u njoh dhe administroi dokumentacionin që kishte të bënte me pasqyrimin e veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë, që në momentin e hyrjes të personave të shoqëruar në mjediset e këtij komisaritati.

Drejtuesit dhe punonjësit e Komisarariatit të Policisë Berat, me të cilët kontaktoi grupi i inspektimit, u treguan bashkëpunues gjatë inspektimit që zhvilloi grupi i monitorimit në ambientet e këtij institucioni.

Nga informacioni dhe verifikimi në vend i rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i datës 14.10.2021 rezultoi se:

1. **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për ndërtimin e ambienteve të reja të sigurisë brenda territorit të Komisarariatit të Policisë Berat, në përputhje me normat dhe parametrat teknikë të parashikuara në legjislacionin në fuqi, si dhe as rekomandimi për mbylljen e dhomave të sigurisë që ndodhen në ambientet e IEVP-së dhe Spitalin Rajonal Berat.
2. **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për krijimin e një ambienti të ri shoqërimi, me dhoma të ndara më vete për qëndrimin e personave të rritur, femra dhe të mitur, me kushte dinjitoze dhe të pajisura me orënditë e nevojshme.
3. **Nuk ishte zbatuar rekomandimi**, për mirëmbajtjen e dhomave të shoqërimit ekzistuese, për eliminimin e lagështirës në këto ambiente, deri në krijimin e një ambienti të ri shoqërimi.
4. **Nuk ishte zbatuar rekomandimi**, për instalimin e sistemit të kamerave në ambientin e shoqërimit, me qëllim mbajtjen në vëzhgim të punonjësve të policisë gjatë veprimeve që kryejnë me të shoqëruarit.
5. **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për krijimin e dhomës për intervistimin/marrjen në pyetje të të shoqëruarve në moshë madhore, para se të

¹Shkresë nr.K4/155-2 prot., date 9.12.2021 "Rekomandim për inspektimin e kryer në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë në Drejtorinë/Komisariatit të Policisë në Berat"

dërgohen në dhomat e sigurisë, me qëllim parandalimin e veprave të dhunshme ndaj shtetasve që mbahen dhe trajtohen në mjediset e policisë.

Në përgjigje të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit na ka informuar se, i pranon rekomandimet e Avokatit të Popullit si të drejta dhe se nisur nga gjendja aktuale e objekteve ku ushtron aktivitetin Drejtoria dhe Komisariati i Policisë Berat, nga DPPSH është përgatitur projekti i Zbatimit për “Rikonstruksionin/Ndërtimin e objekteve të Drejtorisë Vendore të Policisë Berat”. Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit² sqaron se, *“Projekti për Rikonstruksionin/ Ndërtimin e objekteve të Drejtorisë Vendore dhe Komisariatit të Policisë Berat, me vlerë 260,291,823 lekë (me TVSH) është i gatshëm dhe për zbatim. Sipas PBA 2022-2024, implementimi i këtij rojekti është parashikuar të fillojë gjatë vitit 2023”*.

Nga inspektimi dhe nga informacioni i drejtuesve të policisë Berat u evidentua se, edhe në buxhetin e vitit 2022 **nuk** ishin miratuar fonde në buxhetin e DPPSH, për zbatimin i këtij projekti, duke lënë të kuptohet se gjendja e dhomave të sigurisë dhe dhomave të shoqërimit në Komisariatit të Policisë Berat, ishte e njëjtë me vitin e kaluar. Nga komunikimi me punonjësit e institucionit na u bë me dije se është miratuar fondi në buxhetin e DPPSH-së për vitin 2023 dhe pritet fillimi i procedurave për zbatimin e projektit.

Vlen të theksohet se nga disa eksperiencia të mëparshme është vënë re se ambientet e reja nuk janë të realizuara duke përmbushur terësisht kërkesat e kuadrit rregullator në fuqi, gjegjësisht në Urdhrin nr. 925, datë 18.07.2019, i procedurës standarde: *“Trajtimi dhe siguri i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”* dhe Urdhrin nr. 938 datë 24.07.2019, i procedurës standarde të punës për: *“Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”*.

Për këtë lind nevoja e verifikimit me përgjegjësi të projektit të rikonstruksionit që ai të përmbajë të tërë elementët e sigurisë por edhe infrastrukturën e duhur për të garantuar trajtimin dinjitoz për personat e ndaluar e shoqëruar.

Grupi i inspektimit, i kushtoi rëndësi të veçantë plotësimit të kushteve të jetesës, pavarësisht gjendjes në të cilën ndodheshin dhomat e shoqërimit dhe dhomat e sigurisë në Komisariatit të Policisë Berat, sipas kriterëve të përcaktuara në procedurat standarde të miratuara nga DPPSH për ndërtimin e tyre, si dhe trajtimin e shtetasve në këto mjedise, në bazë të akteve ligjore dhe akteve ndërkombëtare që garantojnë të drejtat e tyre.

Ambienti i shoqërimit dhe kushtet e tyre

Ambienti i shoqërimit në Komisariatit të Policisë Berat, **nuk** ishte i ndërtuar sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në procedurën standarde *“Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”*, miratuar me Urdhrin nr.938 datë

² DPPSH me shkresë nr.9028/1 prot., datë 27.01.2022 drejtuar Avokatit të Popullit.

24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit³, për mbajtjen dhe qëndrimin e personave të shoqëruar në mjediset e policisë.

Mjedisi i shoqërimit ndodhej në godinë më vete, brenda teritorit të Drejtorisë/ Komisarariatit të Policisë Berat. Ambienti i shoqërimit përbëhej nga zyra e punonjësit të informacionit dhe nga 2 (dy) dhoma shoqërimi. Një nga dhomat e shoqërimit ishte për shoqërimin e personave të rritur, ndërsa dhoma tjetër shërbente për shoqërimin e grave.

Të miturit, mbareshin dhe intervistoheshin në një mjedis të ri të krijuar brenda ambienteve në katin e parë të godinës të komisarariatit, ndërtuar me mbështetje nga UNICEF dhe Qeveria Norvegjeze në kuadrin e Programit “Qasja e Fëmijëve në Drejtësi” 2019-2020.

Ambienti i intervistimit ishte i dedikuar për të miturit në konflikt me ligjin dhe njëkohësisht për viktimat e dhunës në familje. Ai përbëhej nga 3 dhoma si, dhoma për marrjen në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore e kompletuar me të gjitha pajisjet e regjistrimit të sistemit audio-viziv, dhoma e punës të punonjësve të policisë që ishin të trajnuar për këtë qëllim, si dhe dhoma e qëndrimit të të miturve, familjarëve, avokati mbrojtës dhe psikologu.

Psikologu ishte në organikë të DVP Berat, ndërsa avokati mbrojtës sigurohej nga dhoma e avokatisë Berat, të cilët ishin të pranishëm në të gjitha seancat e marrjes të të miturve në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore. Ambienti ishte i lyster dhe i pastër nga ana higjieno-sanitare.

Dhomat e shoqërimit kishin përmasa 2x3m dhe tjetra 3x3m dhe ishin të pajisura me tavolinë dhe me karrige, këmbët e të cilave ishin të fiksuar në dysheme. Kapaciteti fizik i dhomave të shoqërimit ishte për mbajtjen dhe qëndrimin e 4 personave. Dritaret e dhomave kishin përmasa të tilla që lejonin ajrimin dhe ndriçimin e plotë natyral, të mbrojtura me skarë hekuri në pjesën e jashtme të tyre. Dhomat e shoqërimit kishin ndriçim artificial që furnizohej nga rrjeti elektrik.

Në ambientin e shoqërimit dhe në vende të aksesueshme ishin të afishuara posterat me të drejtat e personave të shoqëruar. Dyert e dhomave të shoqërimit ishin me bravë të rregullt dhe mbylleshin nga jashtë me çelës.

Muret e dhomave të shoqërimit ishin të palyera, por për shkak të lagështisë në disa vende kishte rënë suvaja dhe kishin nevojë për mirëmbajtje. Dhomat e shoqërimit ishin të pastra nga ana higjieno-sanitare.

Në ambientin e shoqërimit nuk kishte tualete, por ato ndodheshin në ambientet e brendshme të godinës së komisarariatit.

³ *Kreu VII, pika 4 gërmat b,c,e “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin nr.938, datë 24.07.2019, të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

U evidentua se, mjedisi i shoqërimit nuk kishte sistem monitorimi me kamera⁴ për mbajtjen në vëzhgim të dhomave të shoqërimit. Kamerat e komisariatit, mbanin nën vëzhgim vetëm ambientet e jashtme të godinave të komisariatit.

Sipas drejtuesve të komisariatit, në mungesë të një ambienti më vete, marrja në pyetje e personave të shoqëruar, kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë të komisariatit, të cilat nuk ishin të monitoruara me sistemin e kamerave për të vëzhguar veprimet që kryejnë punonjësit e policisë gjatë marrjes në pyetje të personave të shoqëruar.

Mungesa e një sistemi të plotë të kamerave dhe e dhomës për marrjen në pyetje të personave të shoqëruar, mund të përbëjë shkak për përdorimin e mjeteve dhe metodave jo të përshtatshme, gjatë kohës të qëndrimit në mjediset e policisë, si dhe nuk garantojnë të drejtat që ligji ju njuh këtyre personave.

Në momentin e inspektimit, grupi i monitorimit nuk gjeti asnjë shtetas të shoqëruar në këto ambiente. Nisur nga statistikat e hedhura në regjistër për periudhën Janar - Nëntor 2022 ishin regjistruar 327 persona të shoqëruar në mjediset e policisë të këtij komisariati.

Nga kqyrja e regjistrimit dhe dokumentacionit në zyrën e informacionit, u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit të çështjes përkatëse.

Nga verifikimi i fashikujve që mbaheshin për personat e shoqëruar në zyrën e informacionit, u evidentua se, në përfundim të procedurave të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë në Komisaratin e Policisë Berat mbahej procesverbali i shoqërimit, i cili pasi firmosej, një kopje ruhej në arshivën e institucionit dhe një kopje i jepej personit të shoqëruar.

Gjatë inspektimit, grupi i monitorimit nuk konstatoi në ambientin e shoqërimit, sende apo mjete të tilla që mund të shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre.

Ambienti i sigurisë në Komisaratin e Policisë Berat, **nuk** ishte i ndërtuar sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në procedurën standarde të miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019 për *“Trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”*.

⁴ *Kreu VII “Zbatimi i të drejtave të njeriut dhe siguria për personin e shoqëruar” pika 5, gërma ç, “Rregullat e sigurisë gjatë kryerjes së veprimeve me personat e shoqëruar” e procedurës standard të punës: “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin nr.938, datë 24.07.2019, të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

Ky ambient paraqiste probleme të qenësishme, të cilat bëhen më problematike, përse ky institucion kishte dhoma sigurie e mblidhte të arrestuar/ndaluar nga komisariatet e tjerë të Qarkut Berat. Zgjidhja e dhënë me miratimin e DPPSH-së, për vendosjen e

dhomave të sigurisë jashtë territorit të Komisarariatit të Policisë në Berat, është në kundërshtim me normat dhe parametrat e ndërtimit dhe funksionimit të tyre, sikurse parashikohet në Kreu VIII, neni 1 deri neni 9 të procedurës standarde *“Trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”*.

Ambienti i sigurisë nuk ndodhej brenda territorit të Drejtorisë/Komisariatit, në kundërshtim me normat, parametrat dhe standardet e vendeve të BE-së, përcaktimeve të bëra në Konventën e “Për parandalimin e Torturës dhe Trajtimeve Çnjerëzore e degraduese”, si dhe përcaktimeve të bëra në këtë procedurën standarde të lartëpërmendur.

Sikurse u konstatua nga grupi i inspektimit, ambienti i sigurisë nuk kishte ndryshuar nga inspektimet e zhvilluara gjatë viteve të kaluara. Në mungesë të një blloku sigurie, ai ishte i ndarë në dy ambiente më vete, një ambient që ndodhej në IEVP-në Berat, ku mbahen e sigurohen të ndaluarit/arrestuarit në moshë të rritur dhe të miturit, si dhe një ambient ndodhej në Spitalin Rajonal Berat, ku qëndrojnë të ndaluarit/arrestuarit femra dhe të ndaluar/arrestuar të sëmurë të shtruar në regjim spitalor sipas rekomandimit të mjekut.

IEVP Berat, në bazë të një marrëveshjeje midis DPB-së dhe DPP-së, ka vendosur në dispozicion të Komisarariatit të Policisë Berat, dy dhoma sigurie që shërbenin për trajtimin dhe sigurimin e personave të ndaluar/arrestuar të rritur dhe të mitur.

Gjithashtu, në ambientet e Spitalit Rajonal Berat, ndodhej një dhomë e cila shërbente për shtrimin e personave të ndaluar/arrestuar që paraqesin probleme shëndetësore gjatë kohës të qëndrimit në ambientin e sigurisë, e cila njëkohësisht shërbente dhe për akomodimin e personave të ndaluar/arrestuar femra.

Përse më sipër, referuar dispozitave të parashikuara në Kodin e Procedurës Penale dhe në ligjin nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, thuhet shprehimisht se, punonjësit e policisë së shtetit bëjnë arrestimin/ndalimin e personit, duke i trajtuar këta persona në ambientet e posaçme të sigurisë të ngritura pranë komisariateve për këtë qëllim.

Ndërkohë, ligji nr.81/2020 “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve”, ka për objekt përcaktimin e të drejtave dhe trajtimin e të paraburgosurve dhe të dënuarve me burgim, në bazë të vendimeve të dhëna nga gjykatat shqiptare, por dhe nga gjykatat e huaja në përputhje me marrëveshjet ndërkombëtare, dhe nuk ka për objekt garantimin e të drejtave të personave të ndaluar/arrestuar me masë sigurie “arrest me burg”, pa një vendim gjykatë.

Vendodhja e dhomave të sigurisë jashtë territorit të Komisarariatit të Policisë Berat, bie ndesh gjithashtu dhe me rekomandimet e Komitetit European për Parandalimin e Torturës dhe Trajtimin Çnjerëzor dhe Degradues (CPT), gjatë vizitës së tyre në

Shqipëri në datat 20 - 30 Nëntor 2018⁵. Në rekomandimin 1 të Raportit të CPT-së të përgatitur për këtë qëllim, theksohet se: “*Autoritetet shqiptare duhet të bëjnë përpjekje për t'i dhënë fund praktikës së mbajtjes në polici të personave me masë sigurie "arrest me burg" dhe të dënuarve me burgim me vendim të formës së prerë*”. Në analogji të këtij rekomandimi edhe IEVP-të nuk mund të mbajnë persona me masë sigurie “arrest me burg”, pa një vendim gjykatë për vleftësimin e masës të sigurisë për shtetasit e ndaluar/arrestuar, brenda afateve të përcaktuara në Kodin e Procedurës Penale.

Në zbatim të këtij rekomandimi, është nënshkruar Marrëveshja e Bashkëpunimit në vitin 2019 midis institucionit të Drejtorisë të Përgjithshme të Burgjeve dhe Drejtorisë të Përgjithshme të Policisë të Shtetit⁶, ku parashikohet se, IEVP-të nuk do të administrojnë/akomodojnë persona të ndaluar për të cilët nuk ka një masë sigurie “arrest me burg”, me vendim nga organet e gjykatës.

Nisur nga argumentet ligjorë të lartpërmendur, vlen të theksojmë se, të drejtat që gëzojnë personat e ndaluar/arrestuar nga punonjësit e policisë, në raport me personat e paraburgosur apo të dënuar me vendim të formës së prerë nga gjykata, janë të ndryshme (sikurse parashikohen shprehimisht në legjislacionin e përmendur më sipër), ndaj të drejtat e këtyre personave nuk mund të atakohen duke qëndruar në ambientet e regjimit të IEVP-së, përse kohë nuk ka një vendim të organit të gjykatës për vleftësimin e masës të sigurisë për këta persona.

Në këto kushte, Institucioni i Avokatit të Popullit rithekson edhe njëherë, domosdoshmërinë e ndërtimit sa më parë të bllokut me dhomat e sigurisë brenda territorit të Komisarariatit të Policisë Berat, me kushte e standarde që mundësojnë garantimin e lirive dhe të drejtave ligjore të ndaluarve/arrestuarve, pasi në gjendjen që ndodhet, është në shkelje të kërkesave dhe parashikimeve të përcaktuara në aktet ligjore dhe aktet ndërkombëtare për këtë qëllim.

Gjithashtu, institucioni i Avokatit të Popullit, nxit dhe mbështet institucionet qendrore vendimarrëse për planifikimin e buxheteve dhe zbatimin sa më parë të çdo projekti, që lidhet me investime kapitale, të cilat përmirësojnë kushtet e jetesës dhe trajtimin dinjitoz të personave, që ju privohet liria në mjediset e policisë së shtetit.

Pavarësisht vendodhjeve të dhomave të sigurisë, grupi i inspektimit konstatoi se, në IEVP Berat ndodheshin 2 dhoma sigurie. Kapaciteti i dhomave të sigurisë ishte për mbajtjen dhe akomodimin e 8 (tetë) personave të ndaluar/arrestuar. Dhoma e sigurisë për personat e rritur ishte me përmasa 4x5 m², e kompletuar me 6 krevate marine dhe me kapacitet për 6 (gjashtë) persona. Dhoma e sigurisë për të mitur ishte e pajisur me dy krevatë, me përmasa 3x4 m² dhe me kapacitet për 2 (dy) persona.

Nisur nga përmasat e dhomave të sigurisë, hapësira dhe sipërfaqe e tyre, rezulton se dhomat nuk ishin sipas kriterëve dhe parametrave për ndërtimin e dhomave të sigurisë

⁵ shih: <https://rm.coe.int/16809cb571> “Response of the Albanian Government to the report of the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT on its visit to Albania)” from 20 to 30 November 2018 CPT/Inf (2020).

⁶ Neni 4 i Marrëveshjes së Bashkëpunimit nr.897/3 prot., datë 04.03.2019 për DPPSH dhe nr.2194 prot., datë 05.03.2019 për DPB.

të përcaktuara në procedurat standarde⁷ ku thuhet shprehimisht se, “*Normat dhe parametrat teknike, jetësore e të sigurisë së dhomave për një të arrestuar/ndaluar janë: sipërfaqe të përgjithshme jo më pak se 10 metër katror, e cila ndahet në ambient qëndrimi (dhoma) me sipërfaqe 6 m² dhe paradhomë me sipërfaqe 4 m²”.*

Dhoma e sigurisë që ndodhej në Spitalin Rajonal Berat, shërbente për mbajtjen dhe akomodimin e të ndaluar/arrestuar femra. Ajo ishte me hapësirë dhe sipërfaqe të bollshme për jetesë normale me përmasa 4x4 m² dhe kishte kapacitet për 1 (një) person.

Këto dhoma sigurie, shërbenin njëkohësisht dhe për trajtimin dhe sigurimin e personave të ndaluar/arrestuar edhe nga Komisariati i Policisë Kuçovë dhe Skrapar.

Për periudhën Janar - Nëntor 2022, sipas regjistrimit të evidentimit të dhënave për personat e ndaluar/arrestuar, në dhomat e sigurisë ishin akomoduar 166 persona nga komisaritet e policisë Berat, Skrapar dhe Kuçovë në varësi të DVP Berat. Nga regjistri, u evidentua gjithashtu se nuk ka patur mbipopullime në dhomat e sigurisë.

Dritaret e dhomave të sigurisë kishin përmasa të tilla që lejonin ajrimin dhe ndriçimin e plotë natyral. Ndërkohë, dhomat e sigurisë kishin edhe ndriçim artificial, që furnizohej nga rrjeti elektrik.

Orari i veprimeve në dhomat e sigurisë që ndodheshin në I EVP Berat, ishte i miratuar nga drejtuesit e dy institucioneve, shefi i komisarimit të policisë Berat dhe drejtori i I EVP-së Berat, ndërsa në dhomën e sigurisë që ndodhej në spitalin e Beratit, veprimet kryeheshin me miratim të shefit të komisarimit.

Mbajtja në vëzhgim e dhomave të sigurisë, kryhej nga personeli i policisë të I EVP-së Berat dhe monitorohej nga sistemi i kamerave të këtij institucioni. Ndërsa në spitalin e Beratit, kryhej shërbim nga punonjësit e policisë të Komisarimit të Policisë Berat dhe mbahej nën vëzhgim nga sistemi i kamerave të spitalit.

Dhomat e sigurisë ishin të kompletuara me të gjitha orënditë e nevojshme për jetesë si shtretër, karrige, tavolinë, komodinë për mbajtjen e sendeve personale, si dhe të plotësuar me dyshekë e batanie, të cilat ishin në gjendje të mirë materiale.

Trajtimi me ushqim i personave që ndodheshin në dhomat e sigurisë të I EVP-së Berat, sigurohej nga kuzhina e këtij institucioni, tre herë në ditë sipas vakteve për të rriturit dhe 4 herë në ditë për të miturit. Ndërsa, në rastin e personave të arrestuar/ndaluar femra që ndodheshin në “dhomën e sigurisë” pranë spitalit rajonal, ushqimi sigurohej me catering nga Komisariati i Policisë Berat.

Takimi me avokatët mbrojtës dhe marrja në pyetje e personave të ndaluar/arrestuar që ndodhen në ambientet e I EVP Berat, nga oficerët e policisë gjyqësore apo prokurorët e çështjes, kryhet në ambientet e këtij institucioni, të destinuara për këtë qëllim. Në

⁷ *Kreu VIII, pika 8 e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.*

rastin e personave të ndaluar/arrestuar femra, marrja në pyetje kryhet në ambientet e punës të komisariatit të policisë.

Vizita mjeksore e personave të ndaluar/arrestuar kryhej brenda afatit 12 orë nga koha e pranimit në dhomat e sigurisë nga mjeku i cili ishte në organikë të DVP Berat. Dhoma e mjekut, e cila ndodhej në ambientet e kësaj drejtorie, ishte e pajisur me krevat, tavolinë, karrige dhe frigorifer për ruajtjen e ilaçeve të emergjencës. Në raft, mbaheshin kartelat mjeksore me dinamikën e vizitave mjeksore për çdo person të ndaluar/arrestuar, gjatë kohës të qëndrimit në dhomat e sigurisë.

Furnizimi me ujë të rrjedhshëm i ambienteve ku ndodheshin dhomat e sigurisë, kryhej nga rrjeti i ujës-jellësit të qytetit Berat dhe nuk kishte mungesa. Higjena personale dhe larja e trupit me ujë të ngrohtë, kryhej në ambientin e përbashkët që ndodhej në katin e parë të godinës në regjimin e brendshëm të IEVP-së Berat. Ndërsa, për femrat përdorej ambienti i tualetit dhe i dushit, që ndodhej brenda dhomës së spitalit rajonal.

Dhomat e sigursë kishin gjenerator si burim rezervë për furnizimin me energji elektrike. Brenda në dhomat e sigurisë kishte zile për njoftimin e punonjësit të shërbimit të policisë për rast nevojë.

Gjatë ditëve të qëndrimit në dhomat e sigurisë, personave të ndaluar/arrestuar ju lejohej leximi i librave, si dhe ushtrimi i riteve fetare.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në Komisarlatin e Policisë Berat, u evidentua se zbatoheshin kërkesat e përcaktuara në ligjin nr.108/2014 *“Për Policinë e Shtetit”*, i ndryshuar dhe procedurat standarde *“Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938 datë 24.07.2019, ku për çdo njësi policie që ka dhoma shoqërimi dhe sigurie, duhet të pajisen me regjistrat për evidentimin e të dhënave të personave në cilësinë e të shoqëruarve apo të ndaluar/arrestuar në mjediset e policisë. Regjistrat ishin të mbajtur në rregull dhe të plotësuar sipas rubrikave.

“Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde *“Rregullat teknike të shoqërimit në Policinë e Shtetit”* dhe ishte i sekretuar. Personat e shoqëruar për në mjedisin e policisë të komisariatit, sipas dispozitave ligjore, regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësi i zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se:

Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrat ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësi i policisë në zyrën e informacionit⁸.

⁸ *Kreu VIII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”.*

Në këtë komisariat ndodhej edhe “Regjistri për evidentimin e të dhënave të personave të ndaluar/arrestuar”, ku regjistroheshin të dhënat e këtyre personave, sipas procedurave të kryera nga punonjësit e komisariateve të policisë Berat, Kuçovë dhe Skrapar. Ky regjistër gjithashtu ishte i sekretuar dhe i plotësuar sipas rubrikave.

Nga këqyrja e këtij regjistri, por dhe nga procesverbalet e personave të ndaluar/arrestuar që ndodheshin në dhomat e sigurisë në momentin e inspektimit, rezultoi se, në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në mjedisin e policisë. Kjo praktikë ndiqej nga punonjësit e komisariateve të policisë në Berat, Skrapar dhe Kuçovë, të cilët në proces-verbalin e personave të ndaluar/arrestuar që shoqëroheshin për në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Berat, shënonin orën kur atyre ju privohej liria në momentin e shoqërimit në mjediset e komisariateve respektive. Dokumentimi i saktë i kohës në proces-verbalin e personave të ndaluar/arrestuar, që në momentin e privimit të lirisë në mjediset e policisë, përbën garanci për këta persona në llogaritjen e kohës gjatë qëndrimit në këto mjedise, pamvarësisht lëvizjeve nga Komisariami i Policisë Skrapar dhe Kuçovë, për në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Berat.

Grupi i inspektimit, konstatoi se në këtë komisariat, kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar. Për periudhën e inspektimit, nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë nga këta persona.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarariatit të Policisë Berat, në mungesë të një ambienti më vete intervistimi, specialistët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet proceduriale me shtetasit e shoqëruar në zyrat e punës së tyre. Zyrat e punës nuk ishin të monitoruara me sistemin e kamerave, ndryshe çfarë parashikohet në procedurën standarde për ambientet e intervistimit apo marrjes në pyetje të shtetasve.

Në dhomat e sigurisë që ndodheshin në IEVP Berat, kishte një dhomë për marrjen në pyetje të shtetasve të ndaluar/arrestuar nga përfaqësuesit e akuzës, e cila përdorej njëkohësisht dhe për takim me avokatët mbrojtës, e cila ishte e monitoruar nga sistemi i kamerave.

Në lidhje me ambientet e intervistimit, Avokati i Popullit në zbatim edhe të rekomandimeve të CPT-së, ka rekomanduar në vijimësi marrjen e masave për krijimin e zyrave për intervistimin/marrjen në pyetje të shtetasve, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto ambiente. Nga inspektimet periodike që zhvillon MKPT-ja në drejtoritë dhe komisariatet e policisë, konstatohet se ky rekomandim nuk është plotësuar⁹.

⁹ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar

Procesi i monitorimit filmik gjatë marrjes në pyetje të personave të shoqëruar dhe të ndaluar është një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Një problematikë e konstatuar nga grupi i inspektimi, kishte të bënte edhe me kohën e vënies në dispozicion të kartës me të drejtat ligjore personave të shoqëruar apo ndaluar në mjediset e policisë. Aktualisht, personat e shoqëruar/ndaluar nënshkruajnë një deklaratë që vërteton se morën një kopje të fletës me të drejtat e tyre, në përfundim të procesit së marrjes në pyetje në organin e policisë. Por, CPT i ka rekomanduar institucioneve përgjegjëse të policisë të shtetit gjatë inspektimit të kryer në vitin 2018-të, se personat e shoqëruar/ndaluar duhet të jenë plotësisht të informuar për të drejtat e tyre që nga fillimi i privimit të lirisë (momenti i shoqërimit), duke siguruar informacione të qarta verbale rreth të drejtave ligjore/procedurale që ata kanë që në fillim të privimit të lirisë¹⁰. Sipas gjetjeve të inspektimit edhe të MKPT, karta me të drejtat e personave të ndaluar u jepej atyre në fund të procesit të marrjes në pyetje dhe jo që në momentin e shoqërimit për në mjediset e komisariatit. Sa më sipër është një praktikë si rezultat i të cilës humbet qëllimin për të cilën jepet karta e të drejtave.

Nga monitorimi që u krye zyrave të punonjësve të policisë në Komisaratin e Policisë Berat, nuk u gjetën sende prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike, psikologjike dhe kujdesi mjekësor

Në Komisaratin e Policisë Berat, zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Në përfundim të procedurave, punonjësi i policisë e pajiste shtetasin e shoqëruar me një kopje të proces-verbalit, ku përcaktohej arsyeja e shoqërimit, ora e shoqërimit dhe pretendimet e shtetasit për ankesat në lidhje me trajtimin nga punonjësit e policisë, gjatë kohës së qëndrimit në mjedisin e policisë.

Personat e ndaluar/arrestuar, në bazë të kërkesave të përcaktuara në nenet 34/b, pika 2 dhe 251 të K.Pr.P, parashikohet se të ndaluarit/arrestuarit duhet t’i jepet dhe të mbajë me vete një kopje e proces-verbalit të ndalimit/arrestimit, proces-verbali i dorëzimit të sendeve personale, si dhe kopje e letrës me të drejtat që gëzojnë këta shtetas.

Nga inspektimi u evidentua gjithashtu se, personat e ndaluar/arrestuar në mungesë të mundësive financiare për të pajtuar një avokat privat, mund të kërkonin ndihmë për tu pajisur me avokatë mbrojtës, duke ju ofruar mundësinë e kontaktit me avokatët

intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” Raporti i CPT-së për Armeninë: CPT/Inf (2016) 31 [par.20]

¹⁰ Komiteti Europian për Parandalimin e Torturës ju ka rekomanduar CPT/Inf (2019) 28¹⁰.

mbrojtës, nga lista e dërguar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjësit të dhomave të sigurisë.

Në ambientin e shoqërimit dhe atë të sigurisë të komisariatit, kishte të vendosur postera me të drejtat e personave të shoqëruar dhe të ndaluarve/arrestuarve. Nga intervistimi i punonjësit të informacionit (në mungesë të personave të shoqëruar), kopja e letrës me të drejtat e të shoqëruarve, nuk ju jepej personave që në momentin e hyrjes në mjediset e komisariatit të policisë.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet proceduriale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht, familjarëve (kujdestarit ligjorë) dhe të psikologut, i cili ishte në organikë të DVP Berat.

Grupi i ekspertëve konstatoi se vizitat mjekësore nga ana e personelit mjekësor kryheshin brenda afatit 12 orësh, nga momenti i vendosjes së këtyre personave në dhomat e sigurisë, sikurse përcaktohet në procedurat standarde për “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”. Mjeku ishte në organikë të DVP Berat dhe kryente vizita mjekësore, sa herë paraqisnin kërkesa personat e shoqëruar dhe të ndaluar/arrestuar. Në raste të urgjencave mjekësore, me rekomandimin e mjekut, këta persona shoqëroheshin për vizitë të specializuar te mjekët në Spitalin Rajonal të Beratit.

Vizitat mjekësore, konstatimet për shenja dalluese në paraqitjen e jashtme të personave që shoqërohen në mjediset e komisariatit, rekomandimet për vizita mjekësore dhe mjekimet e dhëna nga mjekët specialist, pasqyroheshin në regjistrin e vizitave mjekësore që administrohej nga mjeku i institucionit. Ndërkohë, për çdo person të ndaluar/arrestuar ishin hapur kartela ditore mjekësore, të cilat vendoseshin në fashikullin përkatës dhe shoqëronin këta persona kur dërgoheshin për vuajtjen e dënimit në I EVP.

Në përfundim të vizitës inspektuese nga sa u vu re në vend, nuk rezultoi asnjë rast i përdorimit të mjeteve të forcës dhe shtrëngimit fizik, si dhe asnjë rast i përdorimit të armëve të zjarrit nga ana e policisë ndaj shtetasve të shoqëruar/ndaluar/ arrestuar, me qëllim përmbushjen e një synimi të ligjshëm, sipas dispozitave ligjore në fuqi.

Për sa më sipër, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku përcaktohet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”*, nenit 21/b të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999 *“Për Avokatin e Popullit”*, i ndryshuar, ku përcaktohet se: *“Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”*, si dhe nenit 81, pika 2/b të ligjit 81/2020 ku përcaktohet se Mekanizmi Kombëtar ushtron këto kompetenca: *“paraqet rekomandime për organet përkatëse, me qëllim që të përmirësohen trajtimi dhe kushtet e individëve që u është hequr liria dhe të parandalohet tortura, trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues”*:

REKOMANDOJMË :

1. Ndërtimin e ambienteve të reja të sigurisë brenda territorit të Komisarariatit të Policisë Berat, në përputhje me normat dhe parametrat teknikë të parashikuara në legjislacionin në fuqi, si dhe mbylljen e dhomave të sigurisë që ndodhen në ambientet e I EVP-së dhe Spitalin Rajonal Berat.
2. Marrjen e masave për verifikimin e përputhshmërisë së projektit me procedurat standarde të miratuara me Urdhrat e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Urdhri nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*” dhe Urdhri nr.938 datë 24.07.2019, për miratimin e procedurës standarde të punës për “*Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit*”, për të garantuar si elementët e sigurisë por edhe kushtet dinjitoze për të ndaluarit/shoqëruarit apo edhe punonjësit e policisë.
3. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e një ambienti të ri shoqërimi, me dhoma të ndara më vete për qëndrimin e personave të rritur, femra dhe të mitur, me kushte dinjitoze dhe të pajisura me orëditë e nevojshme.
4. Të merren masa për mirëmbajtjen e dhomave të shoqërimit ekzistuese, për eliminimin e lagështirës në këto ambiente, deri në krijimin e një ambienti të ri shoqërimi.
5. Të merren masa për instalimin e sistemit të kamerave në ambientin e shoqërimit, me qëllim mbajtjen në vëzhgim të punonjësve të policisë gjatë veprimeve që kryejnë me të shoqëruarit.
6. Të merren masa të menjëhershme për krijimin e dhomës për intervistimin/marrjen në pyetje të të shoqëruarve në moshë madhore, para se të dërgohen në dhomat e sigurisë, me qëllim parandalimin e veprave të dhunshme ndaj shtetasve që mbahen dhe trajtohen në mjediset e policisë.
7. Marrjen e masave të menjëhershme për dhënien e kartës së të drejtave personave të shoqëruar apo ndaluar në momentin e hyrjes së tyre në ambientet e komisarariatit.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të Ligjit nr. 8454 datë 04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ahmet PRENÇI

Konc.& Dakord.:
G.Çarkaxhiu
N. Qafzezi